

Til:	Fakultetsstyret
Fra:	Dekan
Sakstype:	HR/personal
Saksnr:	V-SAK
ePhorte:	
Møtedato:	30.9.2022
Notatdato:	23.9.2022
Saksbehandler:	ggr

Oppfølging av språkkravet ved ansettelse i fast vitenskapelig stilling

Henvisning til lovverk, plandokumenter og eventuell tidligere behandling i styret Det vises til at saken var oppe som diskusjonssak (D-sak 2) i fakultetsstyrets møte 9. juni 2022. Styret stilte seg da i hovedsak positive til forslaget, men mente at fakultetet burde vurdere oppfølging også etter avlagt B2 Bergsenstest for å øke mulighetene for at nyansatte i løpet av 2-3 år også kunne undervise på norsk.

Det vises til [Regler for ansettelse i professorater og førsteamanuensisstillinger ved UiO](#):

«§ 5 Kunngjøringsteksten

Opplysninger som kunngjøringen skal inneholde: [...]

12. hvilke språk det kan undervises på dersom stillingen skal kunngjøres utenfor de nordiske land.

Dersom undervisningsspråket er norsk, bør det gå fram av kunngjøringen en forventning om at søkeren må kunne undervise på norsk (eller et annet skandinavisk språk) innen en nærmere bestemt ansettelsesperiode. Kravet frafalles normalt ved kunngjøring av professor II-stillinger, dersom det ikke er en særlig begrunnelse for å opprettholde kravet.»

Bakgrunn

Regjeringen forventer at universitetet stiller krav til opplæring i norsk språk ved ansettelse av utenlandske ansatte. I tildelingsbrevet til UiO for 2022, bes universitetet sikre at norskkompetansen hos de ansatte er tilstrekkelig for å ivareta norsk fagspråk innen 2 år.

Rapport om språk fra arbeidsgruppe for integrering av internasjonale ansatte ved HF i 2020 fant at det ikke var realistisk å imøtekomme språkopplæringskravet innen 2 år, og stiller krav om norskspråklighet innen 3 år.

Oppfølging av språkkravet ved ansettelse i faste vitenskapelige stillinger (professor- og førsteamanuensisstillinger) har vært diskutert med instituttlederne i møter 18. februar 2021 og 7. oktober 2021.

Norsk er UiOs primære undervisnings- og administrasjonsspråk. Både av hensyn til integrering og utnyttelse av fakultetets samlede ressurser er det ønskelig at ansatte som ikke behersker norsk eller skandinavisk språk raskest mulig settes i stand til å delta i møter, lese og forstå saksdokumenter og helst også undervise på alle nivå.

Språkkrav ved Det humanistiske fakultet

Det humanistiske fakultet har vedtatt et språkkrav for alle faste vitenskapelige ansatte, som slås fast i kunngjøringstekster og arbeidsavtaler. Språkkravet består av to trinn:

Trinn 1: Bestå en Bergenstest med resultat *Bestått* (tilsvarer nivå B2 i det Felles Europeiske Rammeverket for Språk) etter to års ansettelse.

Trinn 2: Gjennomføre undervisning (eller andre relevante arbeidsoppgaver) på norsk etter tre års ansettelse.

HF forplikter seg som arbeidsgiver til å legge til rette for at nyansatte med språkkrav klarer å oppfylle de to trinnene:

1. Språkopplæring inntil avlagt Bergenstest, som tilsvarende nivå B2, finansieres av grunnenheten
2. Grunnenheten utarbeider en individuell plan i samarbeid med den ansatte i forbindelse med tiltredelse som leder fram til avlagt Bergenstest
3. Grunnenheten utarbeider en individuell plan for oppfølging etter avlagt Bergenstest med sikte på gjennomføring av undervisning på norsk
4. Timer den nyansatte bruker på organisert språkopplæring godskrives i lokalt timeregnskap med inntil 50 timer per semester i tre år.

Fakultetet har vært i kontakt med HF for å høre om deres erfaringer så langt. Siden det er kort tid siden styrevedtaket ble fattet er det for tidlig evaluere. Fakultetet forteller at de har benyttet egne, interne krefter til å bistå med å kvalifisere ansatte for undervisning gjennom praksisøvinger o.l.

Dagens språkkrav ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Pedagogikk- og språkkravene for ansettelse i vitenskapelige stillinger ved fakultetet ble vedtatt av dekanen 6. februar 2014:

«Fakultetet opnar for at språkkravet kan utgå dersom grunneininga sjølv ynskjer dette. Dersom det er krav om undervisning på norsk/nordisk skal dette framgå av kunngjeringa. God utnytting av den tilsette sin kapasitet med omsyn til undervisnings, forskning, formidling og administrasjon tilseier at grunneiningane legg til rette for at alle tilsette lærer norsk.»

Praktisering av språkkravet

Språkkravet er innarbeidet i kunngjøring og ansettelseskontrakter på førstestillingsnivå ved fakultetet:

Tekst hentet fra [kunngjøring](#) av førsteamanuensisstilling ved Institutt for statsvitenskap:

“Scandinavian languages and English are the working languages at the department. If an appointee is not fluent in a Scandinavian language, the appointee will be expected to learn sufficient Norwegian to be able to participate in all functions that the position may involve within two years.”

Tekst hentet fra [ansettelseskontrakt](#) ved Institutt for statsvitenskap SV I 2021:

“PROFICIENCY IN THE NORWEGIAN LANGUAGE

Being employed in this position requires that you attain sufficient proficiency in the Norwegian language within two years of your commencement date. This is to ensure that you are able to actively participate in all the functions the position may involve.”

Fakultetets grunnenheter har i dag ingen ens praksis for oppfølging av språkkravet eller samlet oversikt over ansatte som er ansatt med språkkrav. Oppfyllelse av vilkårene i ansettelseskontrakten på dette området følges i liten grad opp. Fakultetet har derimot oversikt over ansatte med krav om tilegnelse av pedagogisk basiskompetanse og mottar årlig oversikt over ansatte som har gjennomført kurs fra LINK. Det er ingenting praktisk i veien for å følge opp språkkravet tilsvarende.

Tilbud om språkopplæring ved UiO

Det må være en forutsetning for å stille språkkrav at nyansatte i faste stillinger som ikke behersker norsk gis reelle muligheter til å oppfylle kravet som stilles.

Sommerskolen/UiO tilbyr [norskkurs til ansatte](#). Samlet kostnad for UiO-ansatte for nivå 1-3 er kr. 30 000 + semesteravgift. Kostnadene dekket av den ansattes grunnenhet.

UiO-ansatte kan enten ta kursene på dag- eller kveldstid i vår og høstsemesteret (alle kursene går både vår og høst), eller i form av et intensivkurs over seks uker med undervisning mandag til fredag.

Nivå 3 tilsvarer B2 Bergenstesten. Etter avlagt Bergenstest skal studentene «kunne følge forelesninger, radio- og tv-programmer og andre typer muntlige framstillinger på norsk. De skal lese fagtekster, aviser og annet autentisk stoff. De skal kunne uttrykke seg forståelig og selv kunne forstå andre i samtaler og diskusjoner. De skal kunne uttrykke seg skriftlig i refererende, beskrivende og argumenterende framstillinger. De skal kunne beherske hovedreglene for norsk grammatikk.»

Bestått Bergenstest kvalifiserer, i seg selv, ikke for undervisning på akademisk nivå.

Siden dette er kurs på bachelornivå, må UiO ansatte søke med vitnemål fra videregående skole eller tilsvarende. ISMO vurderer å opprette egne kurs reservert kun for faste UiO-ansatte.

Søknadsfristen for høstsemesteret er 1. juni
Søknadsfristen for vårsemesteret er 15. november
Søknadsfristen for intensivkurs sommer er 15. februar.

Alle UiO-ansatte som søker og fyller vilkårene tilbys plass. Det er ingen ventelister.

Forslag til praktisering av språkkravet ved ansettelse i faste vitenskapelige stillinger ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Fakultetet hadde per 1. april 2021 totalt 642 årsverk. Av disse hadde 495 norsk statsborgerskap, 30 nordisk statsborgerskap og resten – dvs. 117 (18 %) statsborgerskap utenfor Norden.

En økende andel av fakultetets vitenskapelige ansatte har ikke-skandinavisk bakgrunn. Fakultetet har ingen samlet oversikt over hvor mange faste vitenskapelige som er ansatt med språkkrav eller om de har oppfylt språkkravet. Fakultetet vet lite om årsaker til hvorfor språkkravet eventuelt ikke er oppfylt, selv om det kan antas at manglende oppfølging fra lokal arbeidsgivers side kan ha noe med dette å gjøre.

Det humanistiske fakultet har valgt å innskjerpe språkkravet og fulgt opp med tilretteleggingstiltak som de håper bidrar til å gjøre det lettere for nyansatte oppfylle kravet.

En innskjerping av språkkravet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet vil heller ikke være forsvarlig uten lignende tilretteleggingstiltak ved grunnenhetene – dvs. dekning av utgifter til språkopplæring, uttelling i timeregnskap/reduisert undervisning, samt individuelle oppfølgingsplaner. I forslaget som presenteres for styret tas det hensyn til dette.

Forslaget

Språkkrav

1. Krav om bestått Bergenstest eller tilsvarende nivå B2 i Det felles europeiske rammeverket for språk etter to års ansettelse for alle ansatte i faste vitenskapelige stillinger som ikke behersker norsk/skandinavisk språk ved tiltredelse.¹ Kravet gjelder ikke for midlertidige ansatte og ansatte i forskerstillinger.
2. Krav om å ha gjennomført undervisning på norsk etter tre års ansettelse

Tilrettelegging

1. Språkopplæring inntil bestått trinn 3 for ansatte som ikke behersker norsk/skandinavisk ved ansettelsen, fram til avlagt Bergenstest eller tilsvarende, finansieres av den ansattes grunnenhet.
2. I forbindelse med tiltredelse utarbeider leder i samråd med den ansatte en oppfølgingsplan for språkopplæring, som skal lede fram til bestått Bergenstest eller tilsvarende.
3. Etter bestått Bergenstest utarbeider leder i samråd med den ansatte en oppfølgingsplan med mentoring og/eller skreddersydde kurs som setter den ansatte i stand til å gjennomføre minimum en undervisningsoppgave (emne e.l.) på norsk i løpet av det tredje ansettelsesåret.
4. Timer brukt på dokumentert organisert språkopplæring gir fratrekk i arbeidsplikten tilsvarende inntil 50 timer per semester de første tre år av ansettelsen.

Vedtaksforslag:

Fakultetsstyret slutter seg til dekanens forslag til praktisering av språkkravet ved ansettelse i faste vitenskapelige stillinger ved fakultetet.

Anne Julie Semb
dekan

Gudleik Grimstad
fakultetsdirektør

¹ Alt som videre sies om språkopplæring gjelder denne gruppen ansatte